

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

**до практичних занять з дисципліни
«ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

Харків – 2021

Методичні вказівки та завдання розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри обліку і аудиту 30 березня 2021 р., протокол № 8.

Дисципліна «Облік в галузях національної економіки» для підготовки бухгалтерів має особливо важливе значення. Вона покликана сформувати у майбутніх фахівців чітке уявлення про організаційні основи теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності в галузях національного господарства України, зокрема, у будівництві, житлово-комунальному господарстві, торгівлі, громадському харчуванні, на транспорті тощо та надання знань щодо раціональної організації і ведення на підприємстві обліку активів і пасивів на підставі використання сучасних форм обліку і національних стандартів.

Розв'язання задач до практичних занять з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» допомагають отримати уявлення про необхідні заходи та інформацію для управління процесами розширеного відтворення на різних рівнях – від конкретного підприємства і його структурних підрозділів до управління галузями, регіонами і країною в цілому.

Призначено для здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Укладачі:

доц. Т. О. Петухова,
проф. О. О. Євсєєва

Рецензент

проф. О. Г. Кірдіна

ВСТУП

Дисципліна «Облік в галузях національної економіки» є складовою загальної системи знань з фінансового обліку, орієнтованих на посилення його інформаційно-аналітичної функції. Вона розкриває концептуальні засади збору, систематизації та аналізу облікової інформації у різних галузях економіки країни з метою формування управлінських рішень і звітності.

Метою вивчення курсу «Облік в галузях національної економіки» є формування у майбутніх фахівців систематизованого комплексу знань, опанування теорії і практики організації та методики бухгалтерського обліку, вмінь і навичок щодо раціонального ведення на підприємствах обліку активів, пасивів, визначення фінансових результатів на підставі застосування сучасного законодавства на підприємствах різних форм власності у галузях народного господарства України, а саме:

по-перше, вивчення специфічних особливостей економічної діяльності галузей народного господарства та їх вплив на організаційну будову бухгалтерського обліку;

по-друге, опрацювання специфічних моментів щодо ведення окремих ділянок обліку;

по-третє, використання інформації бухгалтерського обліку та звітності для прийняття управлінських рішень.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі засвоєння курсу, є:

- вивчення основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують питання бухгалтерського обліку у різних галузях національної економіки;

- вивчення особливостей бухгалтерського обліку діяльності у різних галузях національної економіки.

Якщо базові навчальні курси з бухгалтерського та фінансового обліку забезпечують в основному лише передачу узагальнених знань з предмета та об'єктів обліку, то цей теоретичний курс і практичні заняття передбачають їх раціональне поєднання з різними наведеними прикладами та задачами, на яких закріплюються, поглиблюють одержані знання з попередніх навчальних курсів у прикладному значенні з урахуванням

галузевих особливостей (рисунок 1). Крім того, цей курс передбачає також підготовку і поглиблення теоретичних і практичних навичок фахівців залежно від виду діяльності конкретного підприємства на базі самостійного вивчення окремих питань, а в деяких випадках – і окремих тем.

Рисунок 1 – Теми курсу «Облік в галузях національної економіки»

Календарний список основних лекцій курсу та тем практичних занять для денної форми навчання наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Теми лекцій та практичних занять курсу «Облік в галузях національної економіки»

Тиждень	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема практичного заняття
1	2	Загальні особливості виробництва та їх вплив на організацію бухгалтерського обліку. Особливості обліку в туристично-готельному бізнесі	2	Врахування особливостей галузей національної економіки в організації обліку на підприємствах. Облік в туристично-готельному бізнесі
3	2	Особливості обліку в галузі громадського харчування	2	Облік у закладах громадського харчування
5	2	Особливості обліку страхових компаній	2	Облік страхових компаній
7	2	Особливості обліку на підприємствах автомобільного транспорту	2	Облік на підприємствах автомобільного транспорту
Модульний контроль знань				
9,11	4	Особливості обліку в торгівлі	4	Облік в торгівлі
13	2	Основи організації та обліку сільськогосподарських підприємств. Особливості обліку в сільському господарстві: рослинництво	2	Організація обліку діяльності і облік власного капіталу підприємств сільськогосподарської галузі. Облік в сільському господарстві: рослинництво
15	2	Особливості обліку в сільському господарстві: тваринництво. Облік специфічних витрат сільськогосподарських підприємств, готової продукції та її реалізації	2	Облік в сільському господарстві: тваринництво. Облік специфічних витрат сільськогосподарських підприємств, готової продукції та її реалізації
Модульний контроль знань				

Теми для самостійного вивчення:

- особливості обліку в будівельній галузі;
- особливості обліку в житлово-комунальному господарстві та ОСББ.

Правила оцінювання

Принцип формування оцінки за модуль за 100-бальною шкалою показано в таблиці 2, де наведено максимальну кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Таблиця 2 – Правила оцінювання курсу «Облік в галузях національної економіки»

Модуль	Максимальна кількість балів за модуль			
	практичні завдання (15 робіт/8+7/)	самостійна робота	модульний контроль	сума балів за модуль
I	48	12	40	100
II	42	18	40	100

Практичні роботи оцінюються залежно від рівня та якості виконання їх здобувачем вищої освіти. Кожна практична робота оцінюється за трьома складовими:

- ступенем залученості (до 2 балів). Ступінь залученості визначається участю в роботі з питань аудиторної практичної роботи;
- стислою презентацією виконаного завдання (до 2 балів);
- відповіддю на запитання студентів в аудиторії або викладача (до 2 балів).

Максимальна сума за одне заняття становить 6 балів.

Самостійна робота: студентам пропонуються дві теми для створення презентації впродовж семестру. За вчасне та правильне виконання завдання нараховується 12 балів до першого поточного модульного контролю та 18 балів до другого поточного модульного контролю. За невиконане завдання бали не нараховуються. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Навчальний матеріал пропущених занять студент повинен опанувати самостійно. Якщо практичні заняття пропущені без поважних причин, студент має виконати завдання самостійно та відповісти на контрольні запитання з матеріалу кожного такого заняття. Максимальна сума становить 60 балів за семестр.

Студенти, які за поважних причин не отримали бали протягом практичних робіт, мають можливість:

- створити власну презентацію за темою лекції. За кожну презентацію нараховується максимум 4 бали до поточного модульного контролю;

- прорецензувати роботу іншого студента та висловити свої критичні зауваження. За кожну рецензію нараховується 3 бали до поточного модульного контролю.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У ТУРИСТИЧНОМУ ТА ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ

I Дайте відповіді на такі запитання:

1 Охарактеризуйте особливості ведення туристичного бізнесу й організації обліку послуг у туроператора та турагента.

2 Перелічіть документи, якими оформлюють надання туристичних послуг, та охарактеризуйте порядок їх використання.

3 Наведіть субрахунки та статті витрат, рекомендовані для використання в обліку підприємств туристичного бізнесу.

4 Наведіть основні господарські операції з обліку витрат і доходів у підприємствах туристичного бізнесу та відповідну кореспонденцію рахунків.

5 Охарактеризуйте особливості ведення готельного бізнесу та організації обліку готельних послуг.

6 Перелічіть документи, якими оформлюють надання готельних послуг, та охарактеризуйте порядок їх використання.

7 Наведіть субрахунки та статті витрат, рекомендовані для використання в обліку підприємств готельного бізнесу.

8 Наведіть основні господарські операції з обліку витрат і доходів у підприємствах готельного бізнесу та відповідну кореспонденцію рахунків.

II Задачі для розв'язання

Задача 1

Додати необхідні за подіями господарські операції (таблиця 3), визначити необхідні суми та скласти кореспонденцію рахунків з обліку витрат готелю.

Таблиця 3 – Журнал реєстрації господарських операцій

Зміст операції	Сума, грн	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	2	3	4
Перераховано попередню оплату за МШП: господарський інвентар, постільну білизну, комплекти рушників (у т. ч. ПДВ)	15 600,00		
Отримано та оприбутковано МШП			
Здійснено зарахування сплаченого авансу			
Передано придбані МШП в експлуатацію			
Перераховано попередню оплату за матеріали: дезінфікуючі та мийні засоби (у т. ч. ПДВ)	4800,00		
Отримано та оприбутковано дезінфікуючі та мийні засоби			
Здійснено зарахування сплаченого авансу (попередньої оплати)			
Використано матеріали при щоденному прибиранні готельних номерів	2000,00		
Перераховано попередню оплату за об'єкти основних засобів — шафи для одягу: 6 од. (у т. ч. ПДВ)	112000,00		
Отримано шафи для одягу			
Здійснено зарахування сплаченого авансу (попередньої оплати)			
Введено в експлуатацію об'єкти основних засобів — шафи для одягу, встановлені в готельних номерах			
Відображено комунальні витрати за номерним фондом готелю	46800,00		
Нараховано заробітну плату персоналу: - який безпосередньо надає основні послуги готелю; - працівникам пральні; - адміністрації	68000,00 12000,00 30000,00		

Продовження таблиці 3

1	2	3	4
Нараховано ЄСВ			
Нараховано амортизацію основних засобів загальновиробничого призначення пральні	15651,20		
Нараховано амортизацію основних засобів адміністративного призначення	2580,00		
Перераховано попередню оплату рекламному агентству за рекламу готельних послуг (у т. ч. ПДВ)	12890,00		
Отримано послуги рекламного агентства			
Відображено собівартість наданих готельних послуг	265899,9		
Відображено інші операційні витрати	56912,56		
Відображено дохід від надання послуг	789265,23		

Задача 2

Сформулювати господарські операції та скласти кореспонденцію рахунків за наведеними подіями у готелі.

При поселенні в готель (розташований у курортній зоні) гостем було сплачено готівкою вартість основних готельних послуг в сумі 1459,90 грн (у т. ч. ПДВ, курортний збір — 2 %).

До вартості основних послуг готелю входить, крім вартості проживання, вартість сніданку — 300 грн (у т. ч. ПДВ).

При від'їзді гостя з готелю з ним проведено остаточний розрахунок, а саме: постояльцем оплачено вартість додаткової послуги з прання одягу в сумі — 90 грн (у т. ч. ПДВ).

Задача 3

Необхідно для виконання завдання:

1) проаналізувати зміст подій і сформулювати господарські операції;

2) записати господарські операції до Журналу реєстрації господарських операцій і вказати надані суми або здійснити необхідні розрахунки;

3) визначити кореспонденцію рахунків за кожною господарською операцією.

Для формування туристичного продукту суб'єкт туристичної діяльності (туроператор) уклав договори закупівлі-продажу з іншими суб'єктами господарювання на надання послуг на території України й сплатив їхню вартість:

- будинку відпочинку за проживання – 64000 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн);

- ресторану за харчування (сніданки) – 8200 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн);

- транспортному підприємству – 1700 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн);

- екскурсійному бюро – 3800 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн).

За договором доручення:

- надійшла оплата вартості туристичного продукту від турагента (без обліку винагорода) — ? грн;

- винагорода за послугу турагента утримана ним за рахунок коштів довірителя (туроператора) — 10 % — ? грн).

Задача 4

Турагент за договором комісії з громадянами України організує туристичну поїздку за кордон. Для цього він укладає з іноземним партнером договір про співробітництво.

Вартість послуг іноземного партнера — ? грн (1000 доларів за курсом ? грн за 1 долар США станом на 01.02.2021), авіаквитків — 8500 грн, страхового поліса — 600 грн, винагорода турагента складає 10 %. Разом продажна вартість туру — ? грн.

Задача 5

Туроператор «Кураж» створює турпродукт на території України, для чого на підставі укладених договорів оплачує:

- готелю за проживання і харчування 724200 грн. ПДВ — ? грн;

- екскурсійному бюро 12160 грн. ПДВ – ? грн.

Задача 6

За договором комісії, укладеним з фізичною особою, турфірма придбала санаторну путівку. Вартість путівки —

12280 грн. За послуги фірма стягує з туриста плату в 16 %.
Загальна сума, сплачена покупцем турфірмі, складає ? грн.

III Дайте відповіді на тестові запитання.

Увага! Більше тестів дивись на електронному курсі з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» на освітній платформі Moodle УкрДУЗТ (<https://do.kart.edu.ua>).

Q1 Ліцензію на здійснення туроператорської діяльності переоформлюють при зміні:

- V1 місцезнаходження юридичної особи;
- V2 найменування юридичної особи;
- V3 даних, зазначених у виданій ліцензії;
- V4 всі вищеперераховані варіанти.

Q2 Представницькі витрати належать:

- V1 до витрат на обслуговування працівників;
- V2 інших операційних витрат;
- V3 витрат на збут;
- V4 адміністративних витрат.

Q3 Оплата праці, яка залежить від кількості відпрацьованих годин і тарифної ставки, – це:

- V1 відрядна;
- V2 погодинно-преміальна;
- V3 погодинна;
- V4 відрядно-преміальна.

Q4 Пальне на роботу автомобілів списують на підставі:

- V1 подорожніх листів і лімітно-забірних карт;
- V2 нарядів;
- V3 договорів;
- V4 актів заміру.

Q5 Інвентаризацію проводить:

- V1 податкова інспекція;
- V2 вища організація;
- V3 комісія;
- V4 головний бухгалтер.

Q6 Реєстратори розрахункових операцій використовують у порядку:

- V1 передбаченому договором з податковою інспекцією;

- V2 визначеному законом;
- V3 записаному в обліковій політиці підприємства;
- V4 бажання продавця або покупця.

Q7 Витрати на збут:

- V1 відносять на фінансові результати;
- V2 включають у вартість проданих товарів;
- V3 списують на виробництво;
- V4 включають в адміністративні витрати.

Q8 Доходи від реалізації відображують:

- V1 після отримання грошей за продукт до видачі його покупцю;
- V2 підписання договору;
- V3 видачі продукту покупцю;
- V4 видачі продукту й отримання грошей за товар.

Q9 Вартість постільної білизни, що надана в експлуатацію, показано на рахунку:

- V1 20;
- V2 22;
- V3 23;
- V4 24.

Q10 Ліцензія — це:

- V1 оборотний матеріальний актив;
- V2 необоротний матеріальний актив;
- V3 необоротний нематеріальний актив;
- V4 правильна відповідь відсутня.

Q11 Сума плати за ліцензію в податкових розрахунках:

- V1 підлягає амортизації;
- V2 відноситься одразу на податкові витрати;
- V3 включається у зменшення податку на прибуток;
- V4 підлягає амортизації у разі, якщо має строк дії.

Q12 Ціна туристичного продукту складається:

- V1 із собівартості товару, акцизного податку, ПДВ;
- V2 собівартості продукту, прибутку, ПДВ;
- V3 собівартості товару, акцизного податку, торгової надбавки, ПДВ;
- V4 всі відповіді правильні.

Q13 Продаж туристичного продукту в розстрочку дозволено:

- V1 туроператорам і турагентам;
- V2 лише туроператорам;
- V3 лише підприємствам, що придбали спеціальний патент;
- V4 лише підприємствам, що мають відповідну ліцензію;
- V5 правильна відповідь відсутня.

Q14 Договірні зобов'язання обліковуються на рахунку:

- V1 04 «Непередбачені активи і зобов'язання»;
- V2 05 «Гарантії та забезпечення надані»;
- V3 06 «Гарантії та забезпечення отримані»;
- V4 03 «Контрактні зобов'язання».

Q15 Облік нестач і втрат від псування цінностей, якщо на момент виявлення нестачі винних не встановлено, ведеться на рахунку:

- V1 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей»;
- V2 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки»;
- V3 946 «Втрати від знецінення запасів»;
- V4 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів».

Q16 Годинами нічної роботи вважається час:

- V1 з 21 до 6 години;
- V2 з 22 до 6 години;
- V3 з 22 до 5 години;
- V4 з 22 до 7 години.

Q17 Оприбуткування запасів, придбаних підзвітною особою за грошові кошти, відображується проводкою:

- V1 Д-т23—К-т31;
- V2 Д-т91—К-т20;
- V3 Д-т20—К-т372;
- V4 Д-т20—К-т 30.

Q18 Реєстратори розрахункових операцій використовують у порядку:

- V1 передбаченому договором з податковою інспекцією;
- V2 визначеному законом;
- V3 записаному в обліковій політиці підприємства;
- V4 бажання продавця або покупця.

Q19 Витрати на збут:

- V1 відносять на фінансові результати;

V2 включають у вартість проданих товарів;

V3 списують на виробництво;

V4 включають в адміністративні витрати.

Q20 Доходи від реалізації відображують:

V1 після отримання грошей перед наданням послуги;

V2 підписання договору;

V3 надання послуги замовнику;

V4 надання послуги замовнику й отримання грошей на поточний рахунок.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В ГРОМАДСЬКОМУ ХАРЧУВАННІ

I Дайте відповіді на такі запитання:

1 Охарактеризуйте особливості виробничо-торгової діяльності у сфері громадського харчування.

2 Наведіть приклади бухгалтерських проводок з обліку реалізації товарів (послуг) з розрахунком за платіжними картками.

3 Охарактеризуйте порядок планування і документального оформлення обсягів виробництва кулінарної продукції та калькулювання її вартості.

4 Охарактеризуйте особливості документального оформлення приймання товарів і продовольчої сировини закладами громадського харчування.

5 Дайте характеристику організації обліку товарів і тари на складах підприємств громадського харчування та наведіть бухгалтерські проводки з обліку таких операцій.

6 Наведіть первинні документи, якими оформлюють відпускання готових виробів кухні.

7 Наведіть приклади бухгалтерських проводок з обліку процесу виробництва і реалізації продукції кухні при різних методах оцінювання сировини на складі.

8 Охарактеризуйте особливості документального оформлення та відображення в обліку руху товарів і сировини у самостійних кондитерських цехах і цехах з виробництва напівфабрикатів.

9 Наведіть приклади бухгалтерських проводок з обліку безоплатної видачі та пільгової реалізації працівникам закладів громадського харчування форменого одягу та взуття.

II Задачі для розв'язання

Задача 1

Для приготування тістечок і ватрушок було придбано борошно, дріжджі, овочі і сир на суму 22 500 грн (в т. ч. ПДВ – 20 %). Продукти, що надійшли в комору (оприбутковуються за продажними цінами – з урахуванням встановленої наказом керівника торгової націнки в розмірі 200 %), передані для виготовлення кондитерських виробів. У зв'язку з тим, що не всі вироби були продані, виручка від реалізації за звітний період склала 55 000 грн. Зарплата працівників кухні, ЄСВ та інші витрати, пов'язані з наданням послуг громадського харчування, – 20 000 грн.

Задача 2

На підставі завдань виконати перерахунок продуктів і скласти технологічні карти. Рецептури наведено зі Збірки рецептур страв і кулінарних виробів.

А Припустимо, що до очищення маса картоплі становила 8,5 кг, а відсоток відходів – 35 %. Знайти масу картоплі після очищення.

Б Відомо, що після смаження маса риби дорівнювала 250 г, відсоток втрат при її смаженні 20 %. Знайти масу риби до смаження.

В Відсоток втрат при очищенні сирі картоплі дорівнює 25 %, а втрати при варінні складуть 3 %, також відомо, що закуплено 10 кг картоплі. Необхідно вирахувати, скільки вийде з цієї маси відвареної очищеної картоплі.

Г Для приготування борщу необхідно 2,4 кг картоплі очищеної. Необхідно визначити, скільки для цього замовити зі складу картоплі неочищеної, якщо відсоток втрат дорівнює 30 %.

Д У вінегрет необхідно покласти 200 г відвареної очищеної картоплі. Холодні втрати картоплі – 25 %. Теплові втрати – 3 %.

Задача 3

У Ресторані «Смачненко» в травні до меню включено «Борщ» (*Збірка рецептур національних страв і кулінарних виробів для підприємств громадського харчування, затверджена наказом Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України 06.07.99 р. № 484, погоджена з Міністерством охорони здоров'я України та схвалена Українським науково-дослідним інститутом харчування.*).

Норма закладки тут не розділяється на колонки й однакова для всіх типів підприємств.

Буряк 213/160

Капуста 100/80

Картопля 134/80

Морква 53/40

Цибуля репчаста 48/40

Томатна паста 30/30

Кріп 13/10

Кулінарний жир 20/20

Цукор 10/10

Бульйон або вода 800/800

Оцет 3 % 16/16

Вихід 1000 г

Скласти калькуляцію собівартості страви «Борщ» за діючими цінами на час вирішення завдання. Для картоплі (в рецептурах страв) прийнято норми відходів, діючі до 31 жовтня, для моркви і буряка – до 1 січня.

Увага: в рецептурі наведено закладки овочів, вказані до 31 жовтня.

Оскільки картка складається на травень, закладку овочів необхідно перерахувати. Для цього скористаємося такими даними за нормою відходів: 33 % – буряк та морква, 67 % – картопля від маси нетто.

Наведіть також розрахункову частину технологічної карти на заданий період.

Задача 4

В окремих випадках технологією приготування деяких страв допускається можливість збільшення/зменшення або заміни

закладки якогось компонента з відповідною зміною/незміною виходу страви.

Скласти калькуляцію собівартості на борщ з додаванням солодкого перцю в кількості 40 г, за умови, що приготування відбуватиметься в листопаді.

Первісна рецептура зі збірки у попередньому завданні.

При вкладанні 40 г перцю солодкого прийнято рішення зменшити витрати буряка на 20 г, картоплі на 10 г і капусти на 10 г. Оскільки маса нетто змінилася, то масу брутто необхідно перерахувати для буряка, капусти і картоплі. А також вирахувати масу брутто на перець.

Задача 5

Скласти калькуляцію собівартості на виріб: курчата з яблуками в сметані (технологічна карта, рисунок 2).

Технологічна карта №1.315 кулінарного виробу

Курчата з яблуками в сметані

(найменування кулінарного виробу)

Збірник рецептур національних страв та кулінарних виробів: Для підприємств громад. харчування всіх форм власності / О.В. Шалимів, Т.П. Дятченко, Л.О. Кравченко та ін. – К.: А.С.К., 2005

Назва сировини	Брутто	Нетто
Курчата	209	145
Маргарин	4	4
Маса смажених курчат	—	100
Яблука свіжі	64	45
Морква	25	20
Петрушка (корінь)	7	5
Гвоздика	0,03	0,03
Кріп	2,6	2
Сметана	15	15
Маса готових курчат з яблуками й корінням	—	175
Гарнір	—	150
Вихід	—	325

Вимоги до сировини

Сировина доброякісна і відповідає вимогам діючої НТД.

Технологія приготування

Підготовлені курчата нарубують по 2 кусочки на порцію, солять і обсмажують. Яблука, обчищені від шкірочки, без насінневої коробки, моркву й петрушку нарізують часточками, стебла кропу промивають.

Курчата й корені заливають водою, додають гвоздику, стебла кропу й тушкують. За 10-15 хв. до закінчення тушкування стебла кропу видаляють, додають яблука й страву заправляють сметаною.

Подають курчата з яблуками та соусом, що утворився під час тушкування.

Гарнір: картопля варена або картопляне пюре.
Страву можна готувати без гвоздики.

Рисунок 2 – Технологічна картка

III Дайте відповіді на тестові запитання.

Увага! Більше тестів дивись на електронному курсі з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» на освітній платформі Moodle УкрДУЗТ (<https://do.kart.edu.ua>).

Q1 При закупівлі продуктів у населення складається такий документ:

- V1 накладна;
- V2 товаротранспортна накладна;
- V3 сертифікат якості;
- V4 акт закупівлі.

Q2 Облік витрат обігу на підприємствах громадського харчування ведеться на рахунку:

- V1 23;
- V2 26;
- V3 91;
- V4 93.

Q3 Підставою для визначення норм вкладень продуктів у страві є такий документ:

- V1 наказ керівника підприємства;
- V2 розрахунки шеф-кухаря;
- V3 розрахунки економіста підприємства;
- V4 збірники рецептур.

Q4 У калькуляційних картках вартість страви визначається:

- V1 за фактичними нормами вкладень продуктів;
- V2 затвердженими рецептурами норм вкладень продуктів;
- V3 затвердженими керівником нормами вкладень продуктів;
- V4 правильна відповідь відсутня.

Q5 Визначення ціни страви є обов'язковим:

- V1 для всіх підприємств громадського харчування;
- V2 лише для суб'єктів малого підприємництва;
- V3 суб'єктів підприємництва, що не підпадають під визначення малі;
- V4 державних підприємств.

Q6 Норми природних втрат продуктів при зберіганні продуктів і товарів визначаються на підставі:

- V1 наказу керівника підприємства;

V2 розрахунків, що враховують попередній досвід підприємства;

V3 нормативних документів;

V4 правильна відповідь відсутня.

Q7 Створення резерву на покриття природних втрат товарів при їх реалізації відображується бухгалтерською проводкою:

V1 Д-т93—К-т474;

V2 Д-т23—К-т48;

V3 Д-т92—К-т474;

V4 Д-т474—К-т281.

Q8 Собівартість реалізованих готових страв списується бухгалтерською проводкою:

V1 Д-т23—К-т26;

V2 Д-т901—К-т26;

V3 Д-т93—К-т282;

V4 Д-т282—К-т26.

Q9 Нестача товару понад норму природних втрат списується бухгалтерською проводкою:

V1 Д-т92—К-т282;

V2 Д-т23—К-т282;

V3 Д-т91—К-т282;

V4 Д-т947—К-т282.

Q10 В акті закупівлі продуктів у населення обов'язково треба вказувати:

V1 сімейний стан фізичної особи;

V2 основне місце роботи фізичної особи;

V3 дату народження фізичної особи;

V4 ідентифікаційний код фізичної особи.

Q11 Продаж талонів відображується бухгалтерською проводкою:

V1 Д-т301—К-т701;

V2 Д-т311—К-т701;

V3 Д-т311—К-т681;

V4 Д-т361—К-т681.

Q12 Підприємства громадського харчування є платниками ПДВ:

V1 лише ті, які перебувають на загальній системі оподаткування;

V2 всі підприємства громадського харчування, залежно від обраної системи оподаткування;

V3 суб'єкти підприємницької діяльності, на яких поширюється дія Податкового кодексу у частині придбання спеціального патенту;

V4 у разі якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує встановлену статтею 181 розділу V Кодексу суму (без урахування податку на додану вартість), крім особи, яка є платником єдиного податку першої – третьої груп;

V5 особа, яка відповідно до пункту 181.1 статті 181 розділу V Кодексу не є платником податку у зв'язку з тим, що обсяги оподатковуваних операцій відсутні або є меншими від встановленої зазначеною статтею суми, реєструється як платник податку добровільно.

Q13 Бухгалтерська проводка Д-т93—К-т474 означає:

V1 віднесено на витрати обігу протягом періоду між інвентаризаціями норми природних втрат товару;

V2 створено резерв на покриття природних втрат товару;

V3 обидві відповіді правильні;

V4 немає правильної відповіді.

Q14 Тип підприємства громадського харчування визначається:

V1 в установчих документах;

V2 наказом по підприємству;

V3 залежно від відповідності вимогам, встановленим нормативними документами;

V4 правильна відповідь відсутня.

Q15 Витрати на маркетингові заходи на підприємствах громадського харчування включаються до витрат:

V1 виробництва;

V2 загальновиробничих;

V3 адміністративних;

V4 на збут.

Q16 При інвентаризації на підприємстві громадського харчування виявлено нестачу посуду, який було списано з балансового рахунка по мірі відпускання у виробництво. Строк служби посуду встановлено 9 місяців. Від дати видачі посуду на виробництво минуло 8 місяців. З винного буде відшкодована сума:

V1 1/9 вартості посуду з урахуванням ПДВ та коефіцієнта відшкодування;

V2 повної вартості посуду з урахуванням ПДВ та коефіцієнта відшкодування;

V3 50 % вартості посуду з урахуванням ПДВ та коефіцієнта відшкодування;

V4 немає правильної відповіді.

Q17 Вилучені з обігу перші страви з простроченим строком придатності переведено в корми та використано для годівлі свиней у підсобному господарстві:

V1 витрати і податковий кредит ПДВ за витраченими на приготування страв продуктами коригуються;

V2 коригуються лише витрати;

V3 коригується лише податковий кредит з ПДВ;

V4 витрати і податковий кредит з ПДВ не коригуються.

Q18 Вилучення з обігу страв з простроченим строком реалізації відображується проводкою:

V1 Д-т281—К-т282;

V2 Д-т23—К-т26;

V3 Д-т93—К-т26;

V4 Д-т947—К-т26;

V5 немає правильних проводок.

Q19 При інвентаризації на підприємстві громадського харчування виявлено нестачу двох пляшок горілки. З винного буде відшкодована сума з урахуванням коефіцієнта:

V1 1;

V2 2;

V3 3;

V4 немає правильної відповіді.

Q20 При інвентаризації на підприємстві громадського харчування виявлено нестачу картоплі. З винного буде відшкодована сума з урахуванням коефіцієнта:

V1 1;

V2 2;

V3 3

V4 немає правильної відповіді.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

I Дайте відповіді на такі запитання:

1 Що належить до транспортних засобів і за якими ознаками групується? Що таке рухомий склад? З яких основних агрегатів складається транспортний засіб?

2 Що розуміють під поняттям «інвентарний об'єкт»? Який порядок присвоєння об'єктам інвентарних номерів?

3 Які основні документи застосовуються для обліку рухомого складу? Яка інформація зазначається в інвентарних картках?

4 Назвати основні джерела надходження основних засобів на автотранспорті підприємства. Який документ свідчить про надходження автомобіля? Яка документація додається до нього? Який порядок документального оформлення купівлі-продажу автомобіля?

5 Що включається до первісної вартості придбаного автомобіля? Який порядок відображення в бухгалтерському обліку придбання автомобіля у юридичної особи на території України? На яких рахунках обліку відображується внесення автомобіля до статутного капіталу та безоплатне його отримання? Які документи засвідчують правомірність володіння та користування транспортними засобами?

6 Як відображується знос автотранспортних засобів в обліку?

7 Що таке технічне обслуговування автомобілів? На які види воно поділяється? Які роботи виконуються при сезонному технічному обслуговуванні автомобілів?

8 Які види ремонту здійснюються на АТП? З яких основних технологічних елементів складається поточний ремонт? Хто на підприємстві здійснює контроль за технічним станом рухомого складу?

9 Який порядок реалізації транспортних засобів? Які документи необхідно надати для оформлення продажу транспортного засобу? Як відображується дана операція згідно з П(С)БО? Чи необхідна експертна оцінка легкового автомобіля при його продажу юридичній особі?

10 В яких випадках відбувається ліквідація транспортних засобів? Які документи є підставою для цього?

11 Які норми необхідно застосовувати при розрахунку витрат палива для моделей автомобілів?

12 Які вимоги висуваються до обладнання вантажно-пасажирських автомобілів? Які вимоги висуваються до транспортних засобів, що переобладнуються для перевезення пасажирів?

13 Які нормативні документи регламентують питання митного оформлення автотранспортних засобів? За яких обставин транспортний засіб не пропускається на митну територію України? Чи можна ввозити на митну територію України транспортні засоби, які не зняті з обліку в країні придбання? Який порядок митного оформлення легкових автомобілів, тимчасово завезених на Україну? Протягом якого часу повинен бути зареєстрований транспортний засіб, тимчасово завезений на територію України? Що робити, коли тимчасово завезений автомобіль викрадено? Чи існують пільги при ввезенні в Україну транспортних засобів, зокрема легкових автомобілів?

14 Який порядок отримання ліцензії для здійснення міжнародних перевезень? Які особливості обліку міжнародних перевезень?

15 Яку інформацію містять договори на перевезення вантажів автомобільним транспортом?

16 Які документи належать до товарно-транспортної документації? На які види та форми поділяються подорожні листи? Який строк їх дії? Які особливості використання міжнародного подорожнього листа? Які правила зберігання подорожніх листів? Який порядок складання товарно-

транспортної накладної? За яких обставин наявність товарно-транспортної накладної є обов'язковою? Чи повинен продавець виписувати ТТН на відвантажений товар? Чи несе продавець відповідальність за відсутність ТТН при транспортуванні товару?

17 В яких випадках складається акт заміру? Який порядок його складання?

18 Який документ оформлюється при псуванні або пошкодженні товару у процесі перевезення?

19 З яких процесів складається операційна діяльність АТП? Дати характеристику кожного процесу.

20 Які фактори впливають на організацію обліку витрат АТП? Як класифікують витрати на здійснення автоперевезень? Які витрати АТП відносяться до прямих і непрямих? Які методи калькулювання собівартості послуг застосовують на АТП? Що є калькуляційною одиницею для різних видів автотранспортних перевезень? З яких статей витрат складається калькуляція автоперевезень?

21 На підставі яких документів здійснюється облік робочого часу водія?

22 На яких рахунках бухгалтерського обліку відображуються доходи від здійснення автомобільних перевезень?

23 Який порядок визначення фінансових результатів діяльності АТП?

24 З якою метою АТП укладає зі страховиками договори страхування? Що розуміють під поняттям «страхування відповідальності»? Від чого залежать розміри страхових платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності? На підставі яких документів здійснюють виплату страхової суми третій особі? Чи завжди виплачується страхова сума?

II Задачі для розв'язання

Задача 1

ТОВ «Ех, покатаю» 01 квітня 202х року отримало замовлення від ТОВ «Шлях» на здійснення регулярних перевезень (2 рази на добу 6 днів) ремонтних бригад від пункту А до пункту Б – 86 км. Відстань від пункту А до гаражу складає 11 км. Строк дії договору з 02 квітня по 30 травня 202х року. Транспортний засіб Citroen

Jumper City 35, що буде використовуватись у виконанні замовлення, придбано у грудні 2018 року за 1217500 грн (з ПДВ) у вітчизняного дилера.

В обліковій політиці ТОВ «Ех, покатаю» зазначено:

- амортизація нараховується прямолінійним методом, строк експлуатації дорівнює мінімально допустимому строку, ліквідаційна вартість встановлюється у розмірі 20 % від первісної вартості об'єкта основних засобів;

- посадовий оклад водія складає 9000 грн;

- планові загальновиробничі витрати – 50 %;

- планові адміністративні витрати – 42 %;

- рентабельність послуг – 20 %;

- послуги надаються за умови передплати 50 % та остаточним розрахунком у кінці місяця.

Необхідно:

1 Розрахувати первісну вартість транспортного засобу Citroen Jumper City 35.

2 Розрахувати собівартість і вартість послуги з перевезень для замовника.

3 Сформулювати та відобразити в обліку господарські операції, що показують процес надання послуг, нарахування і сплату податків, у таблиці 4.

Таблиця 4 – Господарські операції з надання послуг

Дата	Господарська подія	Сума, грн	Дебет	Кредит	Примітки
01.12.2018	Придбано транспортний засіб Citroen Jumper City 35	1217500			

4 Надати необхідні пояснення до розрахунків у додатковій графі «Примітки».

Примітка – Використовуються сучасні ціни на паливо, діючі ставки податків, обов'язкових внесків та інших видів платежів.

III Дайте відповіді на тестові запитання.

Увага! Більше тестів дивись на електронному курсі з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» на освітній платформі Moodle УкрДУЗТ (<https://do.kart.edu.ua>).

Q1 Підставою для здійснення транспортної операції є належним чином оформлені:

V1 талони замовника;

V2 товарно-транспортні накладні типових форм, що додаються до подорожніх листів;

V3 подорожні листи автомобіля;

V4 немає правильної відповіді.

Q2 Витрати, величина яких знаходиться в прямій залежності від пробігу автомобілів, називають:

V1 прямими;

V2 непрямыми;

V3 змінними;

V4 постійними.

Q3 Документ, який відкривається на весь строк служби об'єкта основних засобів, називається:

V1 картка обліку руху основних засобів;

V2 інвентарна картка обліку основних засобів;

V3 технічний паспорт;

V4 приймально-здавальний акт.

Q4 Придбані основні засоби зараховуються на баланс:

V1 за первісною вартістю;

V2 залишковою вартістю;

V3 вартістю, вказаною в документах (вантажно-митна декларація);

V4 ринковою вартістю.

Q5 Строк корисного використання основних засобів – це:

V1 очікуваний період часу, протягом якого основні засоби будуть використані підприємством;

V2 строк «життя» основних засобів;

V3 2-15 років;

V4 строк оренди основних засобів.

Q6 Ремонт поділяється:

V1 на перший і другий;

V2 виробничий і капітальний;

V3 поточний і капітальний;

V4 поточний і підрядний.

Q7 Рішення про визначення непридатності автомобіля приймає:

V1 керівник;

V2 майстер цеху;

V3 головний бухгалтер;

V4 спеціальна комісія.

Q8 Документом про ліквідацію транспортного засобу є:

V1 акт на списання основних засобів;

V2 акт ліквідації автомобільних засобів;

V3 акт про поломку (пошкодження) автомобіля;

V4 акт про технічний стан автомобіля.

Q9 Пальне на роботу автомобілів списують на підставі:

V1 подорожніх листів і лімітно-забірних карт;

V2 нарядів;

V3 договорів;

V4 актів заміру.

Q10 Автомобільні шини, що знаходяться на колесах автомобілів, обліковують:

V1 у складі запасних частин;

V2 складі малоцінних предметів;

V3 вартості автомобілів;

V4 на витратах виробництва.

Q11 Письмові угоди про повну матеріальну відповідальність не укладають:

V1 із завідуючим складом;

V2 бухгалтером;

V3 касиром;

V4 експедитором по перевезенню вантажів.

Q12 Податкову накладну з податку на додану вартість виписує:

V1 податкова інспекція;

V2 покупець товарів;

V3 продавець товарів;

V4 вища організація.

Q13 Довіреність на одержання цінностей випишує:

V1 продавець;

V2 податкова інспекція;

V3 вища організація;

V4 покупець.

Q14 Оплата праці, яка залежить від кількості відпрацьованих годин і тарифної ставки, – це:

V1 відрядна;

V2 погодинно-преміальна;

V3 погодинна;

V4 відрядно-преміальна.

Q15 При безоплатному отриманні автомобіля від інших осіб вартість необоротних активів відображується на рахунку:

V1 424;

V2 40;

V3 46;

V4 48.

Q16 Якщо матеріал надійшов за масою, а витрачається в літрах, то його оприбуткування, зберігання і відпускання відображуються:

V1 у двох одиницях вимірювання;

V2 тій одиниці, в якій він надійшов;

V3 тій одиниці, в якій він витрачається;

V4 за рішенням бухгалтерії.

Q17 До складу транспортно-заготівельних витрат не включаються:

V1 суми ввізного мита;

V2 витрати підприємства на доопрацювання і підвищення технічних характеристик запасів;

V3 відрахування на соціальні заходи від заробітної плати працівникам, за навантажувально-розвантажувальні роботи;

V4 понаднормові втрати і недостачі запасів.

Q18 Документ, що видається банком підприємству та відображує рух грошових коштів на поточному рахунку, називається:

V1 грошовий чек;

V2 виписка банку;

V3 платіжна вимога;

V4 платіжне доручення.

Q19 До основних засобів не слід відносити такі об'єкти:

V1 будівлі;

V2 готову продукцію;

V3 транспортні засоби;

V4 комп'ютерну техніку.

Q20 Облік розрахунків з органами соціального страхування відображується на рахунку:

V1 63;

V2 65;

V3 66;

V4 67.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

I Дайте відповіді на такі запитання:

1 Наведіть характеристику страхової діяльності та розкрийте особливості її організації. Перелічіть спеціальні рахунки, що призначені для обліку страхової діяльності.

2 Дайте визначення страхового платежу та розкрийте структуру страхового тарифу.

3 Наведіть основні бухгалтерські проводки з обліку страхових платежів та розрахунків зі страхувальниками.

4 Розкрийте загальний зміст операцій перестрашування і назвіть особливості організації їх обліку.

5 Наведіть основні бухгалтерські проводки з обліку операцій передачі ризиків у перестрашування.

6 Наведіть основні бухгалтерські проводки з обліку операцій отримання ризиків у перестрашування.

7 Наведіть види страхових резервів, що застосовуються в Україні.

8 Охарактеризуйте порядок обчислення суми резерву незароблених премій.

9 Дайте характеристику рахунка 49 «Страхові резерви».

10 Наведіть основні бухгалтерські проводки з обліку страхових резервів.

11 Охарактеризуйте склад специфічних витрат страховика та порядок їх визнання і відображення на рахунках.

12 Наведіть склад доходів страхової організації та охарактеризуйте порядок визначення суми зароблених страхових платежів.

13 Наведіть основні бухгалтерські проводки з обліку доходів та фінансових результатів страхової діяльності.

II Задачі для розв'язання

Задача 1

Відобразити в обліку господарські операції, що показують процес надання послуг, нарахування та сплату податків.

Господарські операції:

1 Відображено суму страхових платежів, отриманих у звітному місяці, – 60000 грн.

2 Списано суму часток страхових платежів, сплачених перестраховикам, – 30000 грн.

3 Списано результат зміни резервів незароблених премій з урахуванням зміни частки перестраховиків у резервах незароблених премій.

4 Списано фінансові результати страхової діяльності.

5 Нараховано комісійну винагороду за операціями перестрашування.

6 Нараховано до отримання частки страхових сум і страхових відшкодувань за договорами перестрашування – 2500 грн.

7 Отримано (нараховано) повернення суми централізованого резервного страхового фонду – 7000 грн.

8 Відображено зменшення резервів збитків – 4000 грн.

9 Нараховано відсотки за банківськими депозитами, купленими облігаціями та іншими цінними паперами (дивіденди на акції тощо) – 8000 грн.

10 Відображено суму регресної вимоги до страхувальника або іншої особи, відповідальної за заподіяний збиток, – 1500 грн.

11 Відображено закриття рахунків доходів і витрат.

12 Списано кінцевий фінансовий результат страхової діяльності.

Задача 2

Відобразити в обліку господарські операції, що показують процес надання послуг, нарахування та сплату податків.

Господарські операції:

1 Відображено суму резерву незароблених премій: на кінець звітного місяця – 80000 грн; на початок звітного місяця – 85000 грн.

2 Відображено частку перестраховиків у сумі резерву незароблених премій: на кінець звітного місяця – 25000 грн; на початок звітного місяця – 20000 грн.

3 Відображено результат зміни резерву незароблених премій (в кінці звітного місяця) – 10000 грн.

4 Відображено суму резерву збитків: на кінець звітного місяця – 70000 грн; на початок звітного місяця – 60000 грн.

5 Відображено частку перестраховиків у резервах збитків: на кінець звітного місяця – 20000 грн; на початок звітного місяця – 27000 грн.

6 Відображено результат зміни резерву збитків – 7000 грн.

7 Відображено суму резерву довгострокових зобов'язань зі страхування життя: на кінець звітного місяця – 80000 грн; на початок звітного місяця – 75000 грн.

8 Відображено частку перестраховиків у резервах довгострокових зобов'язань зі страхування життя: на кінець звітного місяця – 35000 грн; на початок звітного місяця – 25000 грн.

9 Відображено результат зміни резерву довгострокових зобов'язань на балансі страхових резервів: при збільшенні суми резерву – 0 грн; при зменшенні суми резерву – 5000 грн.

10 Відображено результат зміни резерву довгострокових зобов'язань на балансі основної діяльності страховика: при збільшенні суми резерву – 0 грн; при зменшенні суми резерву – 5000 грн.

III Дайте відповіді на тестові запитання.

Увага! Більше тестів дивись на електронному курсі з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» на освітній платформі Moodle УкрДУЗТ (<https://do.kart.edu.ua>).

Q1 Які функції виконує страхування:

- V1 заощадження коштів;
- V2 превентивну;
- V3 регулівну;
- V4 формування і використання резервів;
- V5 ризиковану?

Q2 З наведеної далі інформації вибрати принципи страхування:

- V1 максимальна сумлінність сторін страхового договору;
- V2 суброгація;
- V3 страховий інтерес;
- V4 повна сплата страхових премій;
- V5 відсутність простроченої заборгованості за кредитами.

Q3 Існують такі галузі страхування:

- V1 обов'язкове;
- V2 майнове;
- V3 добровільне;
- V4 страхування життя;
- V5 особисте;
- V6 відповідальності.

Q4 Які форми страхування ви знаєте:

- V1 добровільне та обов'язкове;
- V2 страхування життя і загальні види страхування; за родом безпеки;
- V3 морське, авіаційне, автомобільне;
- V4 особисте, майнове, відповідальності?

Q5 Які з перерахованих видів страхування є обов'язковими:

- V1 страхування громадянської відповідальності власників транспортних засобів;
- V2 залізничного транспорту;
- V3 особисте страхування від нещасних випадків на транспорті;

- V4 вантажів і багажу;
- V5 фінансових ризиків;
- V6 спортсменів вищої категорії;
- V7 здоров'я у випадку хвороби?

Q6 Класифікація за об'єктами страхування – це:

- V1 морське, авіаційне, автомобільне страхування;
- V2 особисте, майнове, відповідальності;
- V3 комерційне, взаємне, державне;
- V4 добровільне, обов'язкове.

Q7 Які з видів страхування не належать до майнового:

- V1 Страхування наземного транспорту;
- V2 страхування інвестицій;
- V3 страхування кредитів;
- V4 страхування відповідальності власників автотранспортних засобів?

Q8 До визначальних прикмет страхового ризику належать:

- V1 випадковий характер ризику;
- V2 його незалежність від волевиявлення страхувальника;
- V3 обумовленість технологічними закономірностями експлуатації майна підприємства;
- V4 факт настання ризику невідомий в часі і просторі;
- V5 наслідки страхової події повинні мати розміри катастрофічної біди (масові збитки в рамках регіону, держави).

Q9 Страхова виплата – це:

- V1 плата за страхування;
- V2 компенсація збитків страхувальника;
- V3 комісійні виплати страховому агенту

Q10 Ліміт відповідальності – це:

- V1 мінімальна сума страхового відшкодування, яка може бути сплачена страховиком страхувальнику;
- V2 максимальна сума страхового відшкодування, яка може бути сплачена страховиком страхувальнику.

Q11 Які з приведених термінів є синонімами терміна «страховий платіж»:

- V1 страхова премія;
- V2 страхова сума;
- V3 страховий збиток;

V4 страховий внесок;

V5 франшиза?

Q12 Вартість страхової послуги страховика залежить:

V1 від розміру його прибутку;

V2 кількості укладених договорів страхування;

V3 величини страхової суми;

V4 витрат на ведення страхування;

V5 рівня ймовірності страхового ризику.

Q13 Страхова премія — це:

V1 винагорода страхувальнику за беззбиткове проходження страхової угоди;

V2 оплата послуг страхового брокера;

V3 плата страхувальника за страховку.

Q14 Яке/-і тлумачення суті системи пропорційної відповідальності є правильним/-ними:

V1 при цій системі страхування страхувальник бере частину покриття ризику на себе;

V2 страховик не несе страхової відповідальності перед страхувальником в розмірі, пропорційному частці франшизи в страховій сумі;

V3 розмір страхового відшкодування при цій системі страхування визначається як добуток страхового збитку на відношення страхової суми до страхової оцінки об'єкта страхування?

Q15 Франшиза – це:

V1 форма договору страхування;

V2 допоміжна плата за страхування;

V3 частка страхового збитку, яка не відшкодовується страховиком.

Q16 Яке/-і з визначень умовної франшизи явно не є справедливим/-ими:

V1 це частина збитків, що не відшкодовується страховиком згідно з договором страхування;

V2 частина збитків, яку бере на себе страхувальник за договором при певних умовах;

V3 частина страхового відшкодування (страхової суми), яку сплачує страховик при настанні будь-якого страхового випадку, передбаченого договором?

Q17 Запис франшизи в міжнародному договорі страхування «вільно від перших 10 відсотків» означає, що:

V1 страховик бере на себе додаткові зобов'язання в названому розмірі;

V2 при будь-якому розмірі страхового збитку страховик виплачує страхове відшкодування за мінусом 10 % його договірної величини;

V3 якщо страховий збиток не перевищує 10 % від страхової суми, то страхове відшкодування не виплачується.

Q18 Незароблені премії – це:

V1 кошти, які зможе отримати страхувальник, якщо станеться страховий випадок;

V2 кошти, які знаходяться в розпорядженні страховика;

V3 кошти, що відповідні страховим ризикам, які не відбулися на звітну дату.

Q19 Технічні резерви – це:

V1 кошти, які призначені для розвитку технічної бази страховика;

V2 показник, який відображує грошову оцінку зобов'язань страховика перед страхувальниками.

Q20 Технічні резерви формуються роздільно з окремих видів страхування із сум:

V1 незароблених премій;

V2 частини прибутку страховика;

V3 резервів збитків страховика, що включають зарезервовані несплачені суми страхових відшкодувань і страхових сум за тими відомими вимогами страхувальників, з яких ще не прийнято рішення про виплату чи відмову у виплаті страхового відшкодування або страхової суми;

V4 зароблених премій.

ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ

I Дайте відповіді на такі запитання:

1 Загальна характеристика торговельної діяльності. Види торговельної діяльності. Організація обліку діяльності торговельних підприємств.

2 Нормативне забезпечення здійснення торговельної діяльності.

3 Види торговельної діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання ліцензії. Об'єкти сплати за торговий патент. Види патентів. Сертифікація товарів.

4 Здійснення розрахунків у сфері торгівлі. Порядок застосування реєстраторів розрахункових операцій.

5 Особливості документального оформлення надходження товарів у торгівлі. Схема документообігу на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі.

6 Формування первісної вартості товарів. Розрахунок транспортних витрат торговельного підприємства.

7 Розрахунок торговельної націнки. Торгова надбавка в оптовій та роздрібній торгівлі.

8 Порядок та облік повернення товарів на підприємствах оптової і роздрібною торгівлі.

9 Порядок та облік заміни бракованого товару.

10 Облік переоцінки товарів: поняття про проведення переоцінки товарів; джерела інформації для визначення нової ціни товарів при їх дооцінці; порядок проведення уцінки; особливості відображення суми уцінки та дооцінки товарів; облік витрат на проведення експертизи.

11 Поняття і класифікація тари. Документальне оформлення, облік і контроль за рухом тари.

12 Товарний звіт. Товарні запаси. Товарно-касовий звіт. Супровідний реєстр документів.

II Задачі для розв'язання

Задача 1

Підприємство-платник ПДВ придбало у платника ПДВ п'ять ноутбуків вартістю 32 000 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн) за штуку, чотири монітори – 4850 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн) за штуку, шість маніпуляторів «миша» – 1690 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн) за штуку на умовах передоплати. Витрати на їх перевезення становили 1900 грн (у т. ч. ПДВ – ? грн). Підприємство відносить ТЗВ до первісної вартості товарів при їх оприбуткуванні, розподіляючи їх пропорційно до кількості ноутбуків.

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати первісну вартість придбаних активів;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій.

Задача 2

Підприємство здійснило передоплату й отримало товари від постачальника. За умовою договору доставка товару здійснюється підприємством-продавцем. Згідно з супровідними документами кількість товарів становить 3000 одиниць. Вартість однієї одиниці – 24 грн (в т. ч. ПДВ). При оприбуткуванні на складі виявлено нестачу товарів у кількості 200 одиниць. Підприємству-постачальнику висунуто претензію на суму нестачі.

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати первісну вартість придбаних активів;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій:

а) претензія постачальником визнана;

б) претензія постачальником не визнана;

в) при прийманні товару заактовано бій у розмірі 32 пляшок, а норма втрат від бою в цьому випадку становить 0,07 %.

Задача 3

Згідно з договором постачання підприємством «Двигун» у квітні 202х року відвантажено покупцю 40 одиниць на суму 40000 грн (в т. ч. ПДВ). У травні 202х року вісім одиниць товару повернено покупцем у зв'язку з його неякісними характеристиками. За договірними умовами, оплата товару була здійснена лише за якісний товар і підприємства є платниками ПДВ.

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати необхідні суми;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій.

Задача 4

На підприємство «Експортер» 20 лютого 2021 року надійшла передоплата від нерезидента 4800 доларів США. 01 березня 2021 року підприємство відвантажило товар на адресу нерезидента на суму 4000 доларів США. Облікова вартість відвантаженого товару — 40000 грн. Плата за брокерські послуги митного оформлення — 2800 грн (з ПДВ). Плата за транспортування та гарантований платіж – 380 євро (без ПДВ).

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати необхідні суми;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій.

Задача 5

За результатами інвентаризації на 01 квітня 202х року на складі встановлена нестача телятини (у напівтушах) в кількості 8 кг. Міжінвентаризаційний період – 101 день. Відпускання і продаж м'яса за міжінвентаризаційний період згідно з даними аналітичного обліку характеризується такими даними: відпущено товарів за весь інвентаризаційний період – 7855 кг; сумарна величина залишку товарів за міжінвентаризаційний період (за даними про залишок на кінець кожного дня) – 92712 кг. Облікова ціна за 1 кг – 148,30 грн.

Норма природного убутку свинини мороженої при зберіганні протягом 12 діб становить 0,16 % (три доби — 0,08 %; більше ніж 3 і до 10 діб включно — за кожен подальшу добу 0,01 %; більше ніж 10 і до 30 діб включно — за кожен подальшу добу збільшена на 0,005 %,).

Необхідно:

- навести порядок та документальне оформлення підсумків інвентаризації;
- сформулювати господарські операції;
- розрахувати необхідні суми;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій.

Задача 6

Комітент передав комісіонеру товар вартістю 56800 грн, в т. ч. ПДВ. Балансова вартість переданих товарів — 38000 грн. Комісійна винагорода визначена в розмірі 5 % від суми продажу і перераховується комісіонеру окремим платежем.

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати необхідні суми;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій окремо у комітента та комісіонера.

Задача 7

ТОВ «Говстун» (платник ПДВ) реалізує товари через інтернет-магазин. Покупець здійснив передоплату за замовлений в інтернет-магазині товар на суму 4960,00 грн, крім того, ПДВ на банківський рахунок підприємства. Собівартість товару становить 2200 грн. Товар зі складу підприємства передано кур'єру для доставки покупцю. Після цього товар доставлено кур'єром покупцю. Вартість послуг кур'єра – 89 грн.

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати необхідні суми;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій.

Задача 8

ТОВ «Сьюзі» реалізує сезонні товари. Згідно з наказом керівника у квітні місяці проведено сезонний розпродаж товарів. Сума визначеного доходу від реалізації товарів за цінами продажу становить 56786,48 грн, при цьому сума торгівельної націнки на них – 23 %. Товари реалізовані у звітному місяці, сума наданої знижки склала 33 % грн.

Необхідно:

- сформулювати господарські операції;
- розрахувати необхідні суми;
- навести кореспонденцію рахунків до сформульованих господарських операцій.

III Дайте відповіді на тестові запитання.

Увага! Більше тестів дивись на електронному курсі з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» на освітній платформі Moodle УкрДУЗТ (<https://do.kart.edu.ua>).

Q1 Документ, що видається банком підприємству та відображує рух грошових коштів на поточному рахунку, називається:

- V1 грошовий чек;
- V2 виписка банку;
- V3 платіжна вимога;
- V4 платіжне доручення.

Q2 При здійсненні торговельної діяльності обов'язковим є:

- V1 дозвіл на розміщення об'єктів торгівлі;
- V2 торговий патент;
- V3 ліцензія;
- V4 застосування регістраторів розрахункових операцій.

Q3 Отримання готівки без застосування РРО дозволяється:

- V1 при торгівлі в магазині;
- V2 торгівлі зі стаціонарних кіосків;
- V3 торгівлі з лотків;
- V4 ніколи не дозволяється.

Q4 Які з наведених статей включаються в первісну вартість товарів, придбаних за плату:

- V1 суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, що відшкодовуються підприємству;
- V2 витрати на заготівлю;
- V3 витрати на збут;
- V4 відсотки за кредит, отриманий для придбання цих товарів?

Q5 Первісна вартість товарів, внесених у статутний капітал підприємства, – це:

- V1 погоджена засновниками (учасниками) підприємства їхня справедлива вартість;
- V2 суми, сплачені засновниками постачальникам при придбанні запасів;

V3 погоджена засновниками (учасниками) підприємства їхня справедлива вартість з урахуванням додаткових витрат, пов'язаних з таким надходженням;

V4 вартість на аналогічні товари у підприємства-емітента.

Q6 Вартість товарів, визначена в договорі, склала 1500 грн, у т. ч. ПДВ 20 % – 250 грн. Витрати по доставці – 180 грн, крім того ПДВ 20 % – 36 грн. Роботи по передпродажній підготовці товарів – 240 грн, у т. ч. ПДВ 20 % – 40 грн. Первісна вартість запасів склала:

V1 1956 грн;

V2 1630 грн;

V3 1430 грн;

V4 1716 грн.

Q7 Якщо товари враховуються за цінами продажу, то різниця між вартістю оприбуткованих товарів за цінами продажу і цінами їхнього придбання характеризує:

V1 витрати підприємства на купівлю товару;

V2 суму доходу підприємства від продажу товарів;

V3 суму отриманого прибутку підприємством від продажу товарів;

V4 суму торгової надбавки, що відноситься до таких товарів.

Q8 Різниця між вартістю оприбуткованих товарів за цінами продажу і цінами їхнього придбання характеризує:

V1 суму транспортно-заготівельних витрат, що враховуються окремо;

V2 додаткові витрати підприємства у зв'язку з таким придбанням;

V3 торгову надбавку, що належить до реалізованих товарів;

V4 торгову надбавку, що належить до оприбуткованих товарів.

Q9 При визначенні середнього відсотка транспортно-заготівельних витрат в оптовій і роздрібній торгівлі спільним є:

V1 підхід до визначення суми транспортно-заготівельних витрат;

V2 підхід до оцінювання товарів;

V3 однаковий ступінь округлення результату розрахунку;

V4 спільних елементів у підході до розрахунку нема.

Q10 Розрахунок середнього відсотка транспортно-заготівельних витрат в оптовій і роздрібній торгівлі відрізняється:

V1 періодом, за який обчислюється середній відсоток ТЗВ;

V2 підставою для визначення суми ТЗВ за звітний період;

V3 методом оцінки товарів;

V4 метою здійснення такого розрахунку.

Q11 На оптовому підприємстві сума ТЗВ на початок звітнього місяця – 4400 грн; сума ТЗВ на товари, що надійшли в звітному періоді, – 8000 грн; залишок товару на початок місяця – 300000 грн., вартість товару, що надійшов, – 500000 грн, вартість реалізованого товару в цінах продажу – 858000 грн, цінах складу – 654000 грн. ТЗВ на реалізовані товари складуть:

V1 10137 грн;

V2 12400 грн;

V3 3162 грн;

V4 13299 грн.

Q12 Метод ФІФО означає, що реалізовані товари списуються, починаючи:

V1 з найнижчих цін закупівель;

V2 найвищих цін закупівель;

V3 цін перших закупівель у хронологічному порядку їх надходження;

V4 цін останніх закупівель у хронологічному порядку їх надходження.

Q13 При застосуванні методу ФІФО можлива заміна оцінювання відвантажених товарів оцінюванням:

V1 залишку товарів на початок звітнього періоду;

V2 товарів, що надійшли;

V3 залишків товарів на кінець звітнього періоду;

V4 не можлива заміна оцінювання відвантажених товарів, потрібен самостійний розрахунок.

Q14 В умовах інфляції найменшу купівельну вартість реалізованих товарів дає застосування методу:

V1 вартості кожної одиниці товару;

V2 середньозваженої ціни;

V3 ФІФО;

V4 ціни продажу.

Q15 До товарно-супровідних документів належать:

V1 товарно-транспортна накладна та касові документи на отримання передоплати;

V2 договір, накладна на відпускання, податкова накладна;

V3 товарно-транспортна накладна та/або накладна на відпускання, специфікації;

V4 податкова накладна.

Q16 При оформленні ТТН товарний розділ заповнює:

V1 постачальник;

V2 покупець;

V3 транспортна організація;

V4 за домовленістю сторін.

Q17 У транспортному розділі товарно-транспортної накладної відомості про вантаж заповнюються по мірі:

V1 відправлення товарів;

V2 отримання товарів;

V3 здійснення вантажно-розвантажувальних робіт;

V4 оплати послуг за транспортування.

Q18 Приймання товару від ФОП здійснюється на підставі:

V1 договору і рахунка-фактури;

V2 договору і накладної;

V3 накладної і видаткового касового ордера;

V4 договору.

Q19 Приймання товару у фабричній упаковці без її порушення ведеться:

V1 за кількістю одиниць, вагою нетто та якістю;

V2 кількістю одиниць та вагою брутто;

V3 кількістю місць і вагою брутто або кількістю одиниць і маркуваннями на тарі;

V4 без перевірки за даними супровідних документів.

Q20 Відповідальність за втрати товарів при транспортуванні в межах норм природного убутку несе:

V1 покупець;

V2 постачальник;

V3 транспортна організація;

V4 за домовленістю сторін договору.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

I Дайте відповіді на такі запитання:

1 Які особливості сільськогосподарського виробництва, що впливають на організацію бухгалтерського обліку?

2 Як класифікують витрати у сільськогосподарському виробництві за елементами витрат.

3 Який порядок синтетичного обліку витрат рослинництва та виходу продукції?

4 Який порядок аналітичного обліку витрат рослинництва за об'єктами обліку і статтями витрат?

5 Який порядок обліку загальновиробничих витрат рослинництва та їх розподілу?

6 Який порядок калькулювання собівартості продукції зернових культур?

7 Який порядок калькулювання собівартості продукції садівництва та ягідництва?

8 Який порядок коригування планової собівартості продукції рослинництва до фактичної собівартості в кінці року?

9 Який порядок синтетичного обліку витрат тваринництва та виходу продукції?

10 Який порядок аналітичного обліку витрат тваринництва за видами (групами) тварин?

11 За якими статтями ведеться облік витрат у тваринництві? Дайте їх характеристику.

12 Який порядок калькулювання собівартості продукції великої рогатої худоби молочного напрямку?

13 Який порядок калькулювання собівартості продукції великої рогатої худоби м'ясного напрямку?

14 Який порядок калькулювання собівартості продукції свинарства?

15 Яким чином здійснюється коригування планової собівартості продукції тваринництва до фактичної собівартості в кінці року?

II Задачі для розв'язання

Задача 1

Витрати СГП на утримання основного молочного стада великої рогатої худоби дорівнювали 432000 грн, а кількість кормо-днів — 43 000.

За звітними даними протягом року одержано: молока — 51200 ц, голів приплоду — 1400, побічної продукції (гною, вовни-линьки тощо) — 8200 грн.

Необхідно:

- визначити собівартість 1 кормо-дня;
- обчислити собівартість отриманого молока;
- визначити собівартість одиниці продукції: 1 ц молока та 1 голови приплоду;
- сформулювати господарські операції та визначити кореспонденцію рахунків.

Задача 2

Сформулюйте господарські операції на підставі поданих подій діяльності СГП «Світанок»:

- оприбутковано молодняк продуктивної та робочої худоби: отримано від приплоду в своєму господарстві 112 300 грн; придбано від постачальників 121 800 грн;

- акцептовано рахунки енергозбутової компанії і водоканалу за електроенергію та воду, які використані: на утримання основного молочного стада — 32 000 грн; на утримання молодняка ВРХ — 13 200 грн.

- переведено молодняк продуктивної та робочої худоби в основне стадо — 215600 грн.

- списано інші витрати на формування основного стада — 30 100 грн.

Задача 3

У СГП «Щастя» у звітному періоді було здійснено такі господарські операції:

1 Нараховано заробітну плату механізаторам у сумі 198500 грн.

2 Нараховано ЄСВ та виконано утримання з нарахованої заробітної плати.

3 Списано витрати на будівництво силосних траншей, які підлягають списанню у поточному році, – 51000 грн.

4 Списано накопичені загальногосподарські витрати тваринництва – 123000 грн.

5 Витрачено та списано насіння кормових буряків – 89000 грн.

6 Використано та списано гербіциди на вирощування пшениці – 56250 грн.

7 Накопичено та списано витрати на утримання машинно-транспортного парку – 95480 грн.

8 Витрачено та списано органічні добрива для потреб рослинництва – 91000 грн.

Необхідно зареєструвати господарські операції в ЖРГО та визначити кореспонденцію рахунків.

Задача 4

Необхідно зареєструвати господарські операції в ЖРГО та визначити кореспонденцію рахунків:

1 Акцептовані рахунки енергозбуту і водоканалу за електроенергію та воду, які використані:

а) на утримання основного молочного стада – 56 000 грн (без ПДВ)

б) на утримання молодняка ВРХ – 23 200 грн (без ПДВ).

2 Оприбутковано молодняк продуктивної худоби:

а) отриманий від приплоду в своєму господарстві – 102 300 грн;

б) придбаний від постачальників – 121 800 грн (з ПДВ).

3 Переведено молодняк продуктивної худоби в основне стадо.

4 Списано витрати на формування основного стада – 56500 грн.

5 Списано вартість загиблого молодняка, за відсутністю винної особи, – 18963 грн.

6 Оприбутковано корми – 48960 грн (з ПДВ).

7 Списано вартість послуг від підприємств агросервісу – 15630 грн.

8 Витрачено паливо для роботи кормокухонь – 18945 грн.

9 Списано на витрати тваринництва вартість харчових відходів у їдальні – 5890 грн.

10 Списано загально виробничі витрати тваринництва – 98542 грн.

II Дайте відповіді на тестові запитання.

Увага! Більше тестів дивись на електронному курсі з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» на освітній платформі Moodle УкрДУЗТ (<https://do.kart.edu.ua>).

Q1 Яка операція відображена бухгалтерським записом Дт 27 Кт 23:

- V1 оприбутковано молоко;
- V2 оприбутковано приплід;
- V3 оприбутковано зерно;
- V4 оприбутковано приріст живої ваги?

Q2 До біологічних активів, одержаних у процесі біологічних перетворень, належать:

- V1 довгострокові біологічні;
- V2 поточні біологічні;
- V3 незрілі біологічні;
- V4 додаткові біологічні активи.

Q3 Доросла птиця належить до:

- V1 довгострокових активів;
- V2 поточних активів;
- V3 додаткових активів;
- V4 незрілих активів.

Q4 Переведення тварин до основного стада відображують бухгалтерським записом:

- V1 Дт 155 Кт 212;
- V2 Дт 16 Кт 155;
- V3 Дт 212 Кт 16;
- V4 Дт 212 Кт 212.

Q5 Бухгалтерським записом Дт 976 Кт 162 відображують:

- V1 залишкову вартість ліквідованих довгострокових біологічних активів, які обліковують за первісною вартістю;
- V2 залишкову вартість ліквідованих довгострокових біологічних активів, які обліковують за справедливою вартістю;
- V3 залишкову вартість реалізованих довгострокових біологічних активів, які обліковують за первісною вартістю;

V4 залишкову вартість реалізованих довгострокових біологічних активів, які обліковують за справедливою вартістю.

Q6 На суму перевищення доходів, віднесених протягом року над сумою фактичних доходів, визначених в кінці року, роблять бухгалтерський запис:

V1 Дт 23 Кт 710;

V2 Дт 710 Кт 23;

V3 Дт 23 Кт 710 (червоне сторно);

V4 Дт 710 Кт 23 (червоне сторно).

Q7 На суму перевищення витрат віднесених протягом року над сумою фактичних витрат, визначених в кінці року, роблять бухгалтерський запис:

V1 Дт 940 Кт 23 (червоне сторно);

V2 Дт 23 Кт 940;

V3 Дт 940 Кт 23;

V4 Дт 23 Кт 940 (червоне сторно).

Q8 До основної сільськогосподарської продукції не належать:

V1 мед;

V2 молоко;

V3 насіння льону;

V4 ягоди.

Q9 Вартість живої маси дорівнює:

V1 частці від ділення витрат на вирощування (без побічної продукції) на кількість центнерів живої ваги;

V2 витратам на вирощування та відгодівлю в поточному році (без витрат на побічну продукцію);

V3 витратам на вирощування та відгодівлю в поточному році;

V4 сумі витрат на вирощування та відгодівлю в поточному році (без витрат на побічну продукцію), вартості худоби, яка була в групі на початок року і надійшла, без вартості загиблих тварин.

Q10 При калькулюванні собівартості продукції овочівництва витрати на кожен вид продукції визначають:

V1 діленням загальної суми витрат на вирощування на загальну кількість одержаної продукції;

V2 пропорційно до вартості продукції за цінами реалізації;

V3 як різницю між загальною сумою витрат на вирощування всіх культур і побічною продукцією;

V4 нагромадженням витрат.

Q11 Приріст живої ваги визначають як:

V1 вагу тварин, які вибули і залишені на кінець року;

V2 різницю між живою масою поголів'я на кінець року і живою масою поголів'я, яке надійшло протягом року (у т. ч. приплід) та яке було на початок року;

V3 різницю між живою масою поголів'я на кінець року та яке вибуло протягом року (у т. ч. загиблі тварини) та живою масою поголів'я, яке було на початок року;

V4 різницю між живою масою поголів'я на кінець року і яке вибуло протягом року (у т. ч. загиблі тварини) та живою масою поголів'я, яка надійшло протягом року (у т. ч. приплід) та яке було на початок року.

Q12 Кількість живої маси дорівнює:

V1 масі тварин, які вибули протягом року і залишені на кінець року;

V2 різниці між живою масою поголів'я на кінець року і яке вибуло протягом року (у т. ч. загиблі тварини) та живою масою поголів'я, яке надійшло протягом року (у т. ч. приплід) та яке було на початок року;

V3 різниці між живою масою поголів'я на кінець року і живою масою поголів'я, яке надійшло протягом року (у т. ч. приплід) та яке було на початок року;

V4 різниці між живою масою поголів'я на кінець року та яке вибуло протягом року (у т. ч. загиблі тварини) та живою масою поголів'я, яке було на початок року.

Q13 Амортизацію не нараховують:

V1 на ВРХ, яку обліковують за первісною вартістю;

V2 будівлі;

V3 трактори;

V4 ВРХ, яку обліковують за справедливою вартістю.

Q14 При переведенні молодняка тварин в основне стадо роблять такий бухгалтерський запис:

V1 Дт 155 Кт 21 і Дт 16 Кт 155;

V2 Дт 16 Кт 21;

V3 Дт 15 Кт 23

V4 Дт 16 Кт 21 і Дт 155 Кт 16.

Q15 До незрілих довгострокових біологічних активів належать:

V1 риба;

V2 сім'ї бджіл;

V3 тварини на відгодівлі;

V4 багаторічні насадження, що не досягли пори плодоношення.

Q16 До основних засобів у сільському господарстві належать:

V1 багаторічні насадження;

V2 тварини;

V3 витрати на поліпшення земель;

V4 всі відповіді правильні.

Q17 Витрати, пов'язані з утриманням і вирощуванням тварин, обліковують на рахунку:

V1 21 «Поточні біологічні активи»;

V2 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»;

V3 23 «Виробництво»;

V4 16 «Довгострокові біологічні активи».

Q18 Фактичну собівартість одного кормо-дня визначають:

V1 множенням кількості виконаних нормо-змін по кожному трактору на його змінний еталонний виробіток;

V2 шляхом ділення суми витрат на утримання стада на кількість кормо-днів;

V3 шляхом ділення загальної суми витрат (без витрат на побічну продукцію) на утримання основного стада на кількість кормо-днів;

V4 шляхом ділення загальної суми витрат на утримання основного стада (без витрат на побічну продукцію і приплід) на кількість кормо-днів.

Q19 Виробництва, що забезпечують побутові потреби працівників сільськогосподарського підприємства – це:

V1 допоміжні;

V2 обслуговуючі;

V3 основні;

V4 підсобні.

Q20 Оприбуткування приплоду відображують:

V1 за ДТ 27 КТ 232;

V2 ДТ 212 КТ 232;

V3 ДТ 165 КТ 232;

V4 ДТ 232 КТ 212.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ: Центр навчальної літератури, 2010. 392 с.
- 2 Базилюк А. В., Малишкін О. І. Бухгалтерський і податковий облік автотранспорту та перевезень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 256 с.
- 3 Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посіб. / Г. В. Блакита, І. О. Гладій, О. М. Дзюба, О. Т. Бровко. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 288 с.
- 4 Бухгалтерський облік та оподаткування: навч. посіб. / за ред. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. 1220 с.
- 5 Бухгалтерський облік у галузях економіки: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В. Б. Захожай, М. Ф. Базась, М. М. Матюха [та ін.]; за ред. В. Б. Захожая, М. Ф. Базася. Київ: МАУП, 2005. 968 с.
- 6 Гура Н. О. Облік видів економічної діяльності: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 392 с.
- 7 Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
- 8 Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 600 с.
- 9 Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік у галузях економіки: підручник. Чернігів: Десна Поліграф, 2013. 438 с.
- 10 Облік у галузях економіки / В. Ф. Максимова, З. В. Кузіна, Л. М. Стиренко, Т. Г. Степова. Одеса: ОДЕУ, 2010. 606 с.
- 11 Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: Знання, 2012. 647 с.
- 12 Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
- 13 Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
- 14 Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змін. і доп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-99>.

15 Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. № 1775-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>.

16 Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 р. №5007-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.

17 Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023- XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.

18 Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text>.

19 План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PlanSchetov.aspx>.

20 Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PlanSchetov.aspx>.

21 План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій малого підприємництва, затв. наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186 зі змін. та доп. №1204 від 26.09.2011 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

22 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. URL: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>.

23 Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до практичних занять
з дисципліни

«ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Відповідальний за випуск Євсєєва О. О.

Редактор Третьякова К. А.

Підписано до друку 15.06.21 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 2,0. Тираж 5. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.